

Kitap İncelemesi

İdris Bal*

Prof. Dr. Hüseyin Bağcı, *Türk Dış Politikasında 1950'li Yıllar*, Ankara: METU Press, 2001, 222 sayfa.

İkinci Dünya Savaşı'nın en önemli sonuçlarından bir tanesi, iki kutuplu bir dünya düzenine yol açmasıydı. Savaşın müttefik devletleri; ABD ile SSCB, dünyayı egemenlik altına alma yarışına girmişler, bozulan statüko, farklı politikaları ve tercihleri mecburi kılmıştı. İşte savaşın bitmesinden tam 4 yıl sonra, 14 Mayıs 1950 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti tarihinde yapılan ilk serbest seçimler sonucunda iktidara gelen Demokrat parti, dış politikada bu yeni oluşan dengenin dayattığı tercihler arasında, Türkiye'nin bu güne değin devam edecek tavrının temellerini attı. Ana hatlarını Mustafa Kemal Atatürk'ün belirlediği tarafsızlık politikasının uygulanması, iki kutuplu dünyada – özellikle SSCB'nin Türkiye'den toprak ve Boğazların güvenliğinin ortaklaşa sağlanması yönündeki talepleri yüzünden- imkansız hale gelince, 1946'dan itibaren Türk dış politikasında yeni yaklaşımlar hakim oldu.

ABD ile rekabete giren SSCB'nin Türkiye'ye yönelik hasmane tutumu, Türkiye'nin batı dünyası ile daha yakın ilişkiler kurmasına yol açtı. Nitekim bu politika değişikliğinin en somut göstergesi, Demokrat Parti iktidarında, 1950 yılında BM tarafından Kore'ye düzenlenen askeri operasyona Türkiye'nin de iştirak etmesiydi. Daha sonra Türkiye'nin NATO'ya girmesi Türk dış politikası için çok önemli bir dönüm noktası olmuştu. Daha açık bir ifadeyle, Türk dış politikasında Demokrat Parti ile beraber yeni bir sayfa açılıyordu. Bu nedenle Türk dış politikasında 1950'li yılları anlamak günümüz ve günümüze değin Türk dış politikasını anlamak gelişmeleri analiz edebilmek için büyük önem arz etmektedir.

İşte Türk dış politikası açısından son derece önemli olan bu konu, ODTÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hüseyin Bağcı'nın kaleme aldığı "Türk Dış Politikasında 1950'li yıllar", isimli eserde inceleniyor. Türkiye'de dış politika üzerine yapılan dönem çalışmalarının öncülerinden biri olan bu kitap Demokrat Parti'nin iktidara geldiği 14 Mayıs 1950 tarihinden, 27 Mayıs 1960 tarihine kadar Menderes hükümetinin dış politikasını analiz etmekte ve dönemi aydınlatmakta ve günümüz için ışık tutucu değerlendirmeleriyle literatüre büyük katkı sağlamaktadır.

* Yrd. Doç. Dr. Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Fakültesi
e-mail: idrisbal@hotmail.com, idrisbal@mynet.com

